

МЕДИА МОНИТОРИНГ

26 НОЕМВРИ 2025 г.

Българска
Асоциация по
Рециклиране

Член на:

Bureau of
International Recycling

БЪЛГАРСКА
СТОПАНСКА
КАМАРА
Съюз на Българския бизнес

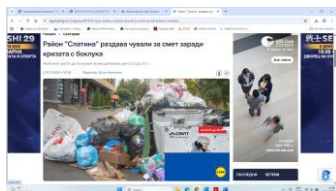

Източник: [Bgonair.bg](https://www.bgonair.bg)

Заглавие: Район "Слатина" раздава чували за смет заради кризата с боклука

Жителите могат да ги вземат всеки делничен ден от 6 до 21 ч.

Линк: <https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/401918-rayon-slatina-razdava-chuvali-za-smet-zaradi-krizata-s-bokluka>

Текст: Район "Слатина" ще предостави на жителите на петте си квартала 20 000 ролки с чували за отпадъци като част от организацията за сметосъбиране и снегопочистване, която влиза в сила от 1 декември 2025 г.

Както е известно, районите "Слатина", "Изгрев" и "Подуяне" са включени в Зона 3 в конкурса на Столична община за избор на нова фирма за почистване.

Единствената останала компания обаче отказа да отвори своята оферта, поради което конкурсът беше прекратен от "Московска" 33.

Договорът с настоящата почистваща фирма за тези райони изтича на 30 ноември 2025 г.

Предвид наближаващия край на действащото в момента споразумение, район "Слатина" в тясна координация със Столична община и Столичното предприятие за третиране на отпадъците (СПТО) създадоха ясен план с организация за сметосъбиране и сметоизвозване от 1 декември 2025 г.:

Ръководството на районната администрация осигури за жителите на кварталите "Гео Милев", "Яворов", "Редута", "Христо Смирненски" и "Христо Ботев" 20 000 бр. ролки с чували.

Гражданите могат да получат безплатно ролка с по 10 чувала от днес всеки делничен ден от 6 до 21 ч. от сградата на СО-район "Слатина" на бул. "Шипченски проход" №67.

Жителите на Слатина са призовани да завързват добре найлоновите торби със смет преди да ги оставят в контейнерите. Това ще улесни екипите ни да работят бързо и ефективно.

Докато тече стиковането на ангажираните екипи на СО, СПТО, район "Слатина" и Столичен инспекторат през следващата седмица призоваваме гражданите да не изхвърлят едрогабаритни отпадъци от 1 до 15 декември около контейнерите. "Създали сме реална организация. И затова се обръщаме и към гражданите - моля ви, сметосъбирайте и разделяйте, и поставяйте в контейнерите. Ще раздадем на гражданите черни чували, безплатно. Всеки може да дойде и да вземе, така че да събира битовия си отпадък в тях, за да могат да бъдат поставени, ако не дай си Боже, са препълнени кофите. Работим и с оползотворяващата организация да ни дадат и прозрачни чували, в които ако е препълнен контейнерът за разделни отпадъци, гражданите да могат да изхвърлят разделно отпадъци в чували. Правим всяка една стъпка, за да бъдем предварително подготвени за това, което ни очаква", каза пред БНТ кметът на район "Слатина" Георги Илиев.

Той призова жителите да ограничат изхвърлянето на стари мебели като дивани, маси и столове през следващите две седмици, освен ако не е наложително.

"Ще ви помоля, въздържайте се, поне в началото, защото това претоварва системата. Но ако много ви се налага, напишете ми по Viber. Аз ще изпратя специално нашия екип, който да го вдигне, така че да можем да подсигурием свободно пространство за екипите, които сметопочистват кварталите ни", каза още Илиев.

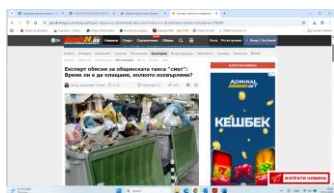
От 1 декември екипите на район "Слатина" ще започнат да събират отпадъци и около 83-те спирки на градския транспорт в петте квартала.

Предстои също поставянето на контейнери с солни смеси по улиците с градски транспорт за предстоящото снегочистване.

Източник: Plovdiv24.bg

Заглавие: Експерт обясни за общинската такса "смет": Време ли е да плащаме, колкото изхвърляме?

Линк: <https://www.plovdiv24.bg/novini/Bulgaria/Ekspert-obyasni-za-obshtinskata-taksa-smet-Vreme-li-e-da-plashtame-kolkoto-izhvurlyame-2798344>

Текст: Над десетилетие отлагаме въвеждането на принципа "замърсителят плаща". Как работи, защо буксува у нас и кои са работещите примери. Данита Заричинова е експерт с дългогодишен опит в неправителствения сектор, със силен фокус върху опазването на околната среда, устойчивото потребление и гражданското участие. Именно по тези теми и с тази експертиза тя пише като автор в Климатека.

Акценти:

- Преливащите кофи не са логистичен проблем, а симптом на несправедлива система, в която плащаме такса смет според данъчната оценка, а не според реалното количество отпадък.
- Моделът "плащаш, колкото изхвърляш" (PAYT) стимулира намаляването на отпадъците, по-високо качество на разделното събиране и спада на метановите емисии от депата.
- От 1 януари 2026 г. в България трябва да започне въвеждането на модела. Това се случва след повече от десет години отлагане, породено от комбинация от политически страх от недоволство, липса на инфраструктура, данни, административен капацитет и недоверие сред хората.
- Успешните примери от Словения, Хърватия и Парма показват, че моделът работи, когато има измерване, удобна инфраструктура, прозрачни правила и силна комуникация – резултатът е над 70% разделно събиране и по-ниски разходи за депониране.
- PAYT е икономически печеливш модел — намалява общите количества отпадък, оптимизира сметоизвозването и води до реални икономии както за общините, така и за домакинствата, които намаляват сметката си, когато намаляват отпадъка си.
- Рециклируемите отпадъци не се таксуват. Затова домакинствата, които изхвърлят разделно и намаляват общия си отпадък, печелят.

Преливащите кофи в България не са просто логистичен проблем – те са симптом на дълбоко несправедлива и остаряла система за таксуване на отпадъците. Докато плащаме според данъчната оценка, а не според реално изхвърленото количество, кризите ще се повтарят. Моделът "плащаш, колкото изхвърляш" е заложен в закона, но въвеждането му буксува повече от 10 години. Този текст обяснява защо и какво може да промени PAYT.

Такса битови отпадъци (ТБО) е основен елемент в управлението на отпадъците — с нея общините покриват разходите за събиране, транспорт и третиране на

твърдите битови отпадъци. След повече от 10 години отлагане, от 1 януари 2026 г. у нас трябва да започне въвеждането на модела "плащаш, колкото изхвърляш" ("pay as you throw" или накратко: PAYT) — принцип, който стимулира по-малко генериране на отпадъци и повече разделно събиране. В момента плащаме на база данъчната оценка на имота, което прави системата несправедлива и необоснована.

Защо е важно да плащаме, колкото изхвърляме?

Моделът "плащаш, колкото изхвърляш" е част от принципа "замърсителят плаща": таксуването се базира на реалното количество отпадъци, в основата му е принципът за справедливост: онзи, който замърсява повече, плаща повече. Но зад тази идея стои и много по-широка логика – стимул за намаляване на отпадъците, по-добро разделно събиране и пряк принос към борбата с климатичните промени чрез ограничаване на метановите емисии от депата и въглеродните емисии от изгаряне.

Как работи моделът

PAYT (Pay As You Throw) е широко използван в редица европейски държави. Общият принцип е ясен: домакинствата плащат такса според количеството остатъчни (смесени) отпадъци, които изхвърлят – в България това е този, който отива в сивия контейнер. Рециклируемите отпадъци не се таксуват, което стимулира разделното събиране. Така домакинствата, които намаляват общия си отпадък и рециклират активно, плащат по-малко.

Но има много варианти за изчисляването ѝ: според обема на контейнера, честотата на събиране, теглото на отпадъка и др. Както и доста варианти за измерване – чрез индивидуален контейнер, с покупка на специални торби, чрез баркодове и др.

Повечето успешни системи комбинират фиксирана базова част, която покрива основните разходи на общината, и променлива част, която зависи от реалното количество отпадъци, като разделно събраният отпадък не се таксува, само смесеният.

Тази комбинация позволява достъпност на услугата, но същевременно дава ясен стимул на гражданите да намаляват своя смесен отпадък чрез компостиране и разделно събиране.

6 ключови стъпки за ефективна система за таксуване на отпадъците

За да бъде работещ и справедлив моделът за таксуване на битовите отпадъци, всяка община трябва да премине през шест задължителни стъпки, които да бъдат подкрепени от държавните институции:

1. Паралелно прилагане на разделното събиране и новия модел на таксуване. Двете системи трябва да вървят ръка за ръка – едната не може да функционира ефективно без другата. Организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки трябва да покриват всички населени места и да използват същия метод на измерване като при смесения отпадък.

2. Единни правила за всички населени места и видове сгради. Необходимо е да няма различия в начина на изчисляване на таксата между градове, села, типове имоти или брой жители.

3. Функционален софтуер за оптимизация на сметоизвозването. Системата трябва да позволява на сметосъбиращите камиони да вдигат само пълните контейнери. Това значително оптимизира маршрутите и намалява разходите за цялата система.

4. Обществените контейнери – отговорност на общината. Всички съдове, разположени на публични пространства, трябва да бъдат поддържани и обслужвани от общинската администрация.

5. По-голяма отговорност за собствениците на имоти. Всеки собственик следва да заплаща такса, независимо дали живее постоянно, временно или изобщо не обитава имота си.

6. Решенията да минават през обществено обсъждане. Всички промени в системата трябва да бъдат прозрачни, подложени на консултации и да отразяват гласа на гражданите.

Българските пионери: какво вече се тества и какво научаваме

Няколко български общини вече правят първи стъпки към модела "плащаш, колкото изхвърляш", като пилотните им проекти дават добра представа докъде може да стигне България – и къде системата се препъва.

Свиленград е сред пионерите и подготвя работещ модел, който включва промяна в местната наредба и преминаване към реално измерване на генерирания отпадък. Местните власти първи обявиха, че виждат РАУТ като най-справедливия и най-ефективен начин да намалят разходите за депониране, които нарастват всяка година. Проведоха и пилотен проект, с който да съберат данни за месечните количества изхвърлен отпадък на част от домакинствата в общината в 3 различни зони.

На индивидуалните кофи и контейнери бяха поставени транспондери за разпознаване и ултразвукови сензори за измерване на запълването. Те се монтират само на съдовете за битови отпадъци. Всеки съд се идентифицира и заключава, за да е ясно на гражданите, че отчетеното количество отпадък идва само от тяхното домакинство.

Свиленград доказва, че моделът може да работи и в малка община, стига да има политическа воля и измерване.

Гоце Делчев е друга община, която публично декларира, че от 2026 г. новата система ще бъде задължителна за всички домакинства. Там се планират "умни" контейнери с чипове, които отчитат всяко изхвърляне. Според местно проучване, 72% от хората подкрепят идеята в принципен план, но реално само около 30% изхвърлят разделно. Това показва основното предизвикателство в българския контекст: приемането на модела не върви автоматично с промяна в навиците.

Още общини в последните седмици публично заявиха готовност да преминават към нова система – Лом, Русе, Търговище, Шумен и др. Най-предпочитаният вариант за 2026 г. е това да става на база брой жители в имота. Това е крачка в

правилната посока, но за съжаление много малка. Броят жители не отразява дали и колко те се стараят да изхвърлят по-малко отпадък.

Защо въвеждането на РАУТ в България буксува вече повече от десетилетие

Макар законът да предвижда преминаване към такса смет на база количество, въвеждането на РАУТ в България се отлага повече от 10 години. Причините са комбинация от политически, административни и обществени фактори:

- Политически риск – местните власти се опасяват, че всяка промяна в такса смет ще бъде възприета като "повишение", дори когато моделът е по-справедлив и много домакинства реално ще плащат по-малко.
- Липса на инфраструктура и данни – в много общини няма пълно покритие с разделно събиране, а няма и точни данни колко отпадък генерират различните типове домакинства. Без измерване РАУТ остава на хартия.
- Административен капацитет – въвеждането на система с чипове, софтуер, нови договори и промени в наредбите изисква експертиза и ресурс с какъвто част от общините не разполагат.
- Недоверие и страх от "нови такси" – хората често чуват само, че "ще плащат според боклука", без да им бъде обяснено, че рециклируемите отпадъци не се таксуват и че именно тези, които сортират и намаляват отпадъка си, ще спечелят.
- Компромисни решения – избраният от много общини вариант за 2026 г. "на база брой жители в имота" е крачка напред, но не е истински РАУТ. Той не отчита реалното количество отпадък и не дава пълен стимул за намаляването му.

Така се получава парадоксът да имаме законова рамка и добри примери, но липсва политическа смелост, инфраструктура и ясна комуникация, които блокират прилагането им в цялата страна.

Успешните примери от Европа

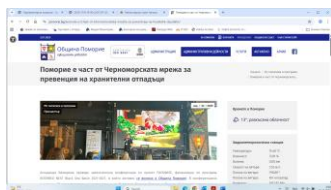
Една от държавите, която често се дава за пример, е Словения, с РАУТ от 2009 г. – там залагат на идеята да е много лесно и прозрачно, плаща се на честота и обем на контейнерите. А те са поставени обикновено извън сградите. Преобладаващата система е "от врата до врата", тоест отново няма анонимен контейнер. Могат да бъдат под ключ, могат да бъдат достъпни за всички, решението зависи от фирмите за управление на отпадъци.

Броят на хората в едно домакинство може да бъде важен, за да прецениш началния брой контейнери и необходимия обем, но в крайна сметка изпращат сметката не на отделни лица, а на домакинства. Така в многожилищна сграда домоуправителят може да реши как да разпредели разхода между различните апартаменти. Ако е собствена къща, плащаш всичко. Но сметките са много прозрачни, съдържат всички такси за различните услуги.

Източник: Община Поморие

Заглавие: Поморие е част от Черноморската мрежа за превенция на хранителни отпадъци

Линк: <https://www.pomorie.bg/pomorie-e-tchast-ot-tchernomorskata-mrezha-za-preventsia-na-hranitelni-otpadatsi/>

Текст: Асоциация Биомрежа проведе заключителна конференция по проект FOODWISE, финансиран по програма INTERREG NEXT Black Sea Basin 2021–2027, в който активно се включи и Община Поморие. В конференцията участваха 59 представители на организации от България, Гърция, Турция и Грузия. Събитието остави силно впечатление у всички участници и потвърди решимостта на асоциацията да продължи сътрудничеството с различни институции по темата за умното хранене и управлението на хранителните отпадъци.

По време на конференцията беше официално даден старт на Черноморската мрежа за превенция на хранителни отпадъци, като към нея се присъединиха 18 публични организации и 4 неправителствени структури от четири държави. Сред участниците отново е и Община Поморие.

Мрежата ще улесни обмена на знания, съвместните дейности и дългосрочното партньорство в борбата с разхищението на храна. Ще допринесе също и за повишаването на осведомеността в Черноморския регион. По този начин отново се обединяват различни организации, образователни институции и млади хора, търсещи устойчиви решения.

С признателност за доброто сътрудничество до момента, Община Поморие получи и благодарствено писмо от асоциацията.